

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2019, sp. zn. 5 Tdo 1253/2019, ECLI:CZ:NS:2019:5.TDO.1253.2019.1

Číslo: 49/2020

Právní věta: Cizí věcí ve smyslu § 206 tr. zákoníku o trestném činu zpronevěry je i taková movitá věc, kterou dlužník (pachatel) předal věřiteli k zajištění svého dluhu podle § 2040 a násl. o. z. (zajišťovací převod práva), a to až do splnění rozvazovací podmínky ve smyslu § 2040 odst. 2 o. z. spočívající v tom, že splní svůj dluh. Taková věc zůstává pro dlužníka (pachatele) cizí věcí i v případě, že věřitel nerealizuje své právo vyplývající ze zajišťovacího převodu práva prodejem této věci dříve, než dojde ke zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 109 odst. 4 insolvenčního zákona), a insolvenční správce pak v rámci insolvenčního řízení věc sepíše do majetkové podstaty dlužníka, aby mohl z výtěžku prodeje věci v insolvenčním řízení uspokojit zajištěného věřitele a případně z tzv. hyperochy i další (nezajištěné) věřitele.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.10.2019

Spisová značka: 5 Tdo 1253/2019

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Cizí věc, Zpronevěra

Předpisy: § 206 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl dovolání obviněné J. S. podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2019, sp. zn. 44 To 581/2018, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. 14 T 54/2017.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. 14 T 54/2017, byla obviněná J. S. uznána vinnou zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku. Za to jí byl podle § 206 odst. 4 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 roků. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená obchodní společnost ŠF., s. r. o., (dále jen „obchodní společnost ŠF“) odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podala obviněná odvolání, o němž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 3. 2019, sp. zn. 44 To 581/2018, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněnou J. S. uznal vinnou přečinem porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 tr. zákoníku, za který jí uložil trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců, jehož výkon podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 12 měsíců. Poškozená obchodní společnost ŠF byla podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Podle rozsudku odvolacího soudu se obviněná dopustila trestné činnosti (zjednodušeně uvedeno) následovně. Poté, co na majetek obviněné byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2015 prohlášen konkurs, obviněná přes svůj slib ze dne 26. 11. 2015 a v rozporu s ustanoveními § 210 odst. 1 a § 212 odst. 1, 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „IZ“), odmítla předat motorové vozidlo tov. zn. XY, reg. zn. XY, insolvenční správkyň JUDr. H. Z., která je zapsala do majetkové podstaty dlužnice (obviněné). Obviněná, ačkoliv byla vyzývána k vydání tohoto vozidla, je nepředala insolvenční správkyň a sama se svým synem je užívala až do 9. 2. 2017, kdy bylo vozidlo zajištěno Policií České republiky. Obviněná tak činila v úmyslu ztížit insolvenční správkyňi postižení svého vozidla v daném insolvenčním řízení ve prospěch jejích věřitelů, přičemž byla srozuměna s tím, že tímto svým jednáním ohrožuje účel insolvenčního řízení v podobě rychlého a co nejvyššího poměrného uspokojení věřitelů. Toto vozidlo předtím obviněná získala na základě kupní smlouvy ze dne 6. 11. 2014 uzavřené s obchodní společností A. J., přičemž na úhradu kupní ceny získala úvěr ve výši 1 147 879 Kč od obchodní společnosti ŠF, jejíž pohledávka byla zajištěna zajišťovacím převodem vlastnického práva k uvedenému vozidlu ve prospěch obchodní společnosti ŠF po dobu splácení úvěru.

II.

Dovolání obviněné

4. Proti citovanému rozsudku odvolacího soudu podala obviněná prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřela o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť měla za to, že došlo k nesprávnému hmotně právnímu posouzení skutkového děje. Konkrétně podle ní není naplněna subjektivní stránka trestného činu, jímž byla uznána vinnou, či jakéhokoliv jiného trestného činu.

5. Dovolatelka namítla, že odůvodnění odvolacího soudu neobsahuje jakoukoliv zmínku o subjektivní stránce stíhaného trestného činu, což činí rozsudek nepřezkoumatelným a nezákonným. Odvolací soud se podle obviněné nevypořádal s její obhajobou, že dne 26. 11. 2015 nemohla předat vozidlo insolvenční správkyňi, protože jej zadržovala obchodní společnost E. T. A., která na něj uplatnila své zadržovací právo za účelem zajištění své vlastní pohledávky ve výši 730 000 Kč a která pak odmítla vydat vozidlo. Názor, že doklady o uplatnění zadržovacího práva ze dne 14. 11. 2014 byly obviněnou a svědkem J. P. vytvořeny až dodatečně, aby obviněná nemusela vozidlo uvádět jako svůj majetek v insolvenčním řízení, považovala za neodůvodněnou spekulaci v extrémním rozporu s provedenými důkazy.

6. Obviněná připomněla, že u veřejného zasedání dne 14. 3. 2018, kdy došlo ke zrušení prvního rozsudku soudu prvního stupně, zaujal odvolací soud názor, že nemá pochyb o tom, že došlo ke zpronevěře a že je potřeba ještě doplnit dokazování. Tento názor vyjádřil odvolací soud i přesto, že obhájce shodně s intervenující státní zástupkyní navrhovali zprostit obviněnou obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. Dovolatelka upozornila, že stále probíhá občanskoprávní spor mezi ní a obchodní společností E. T. A. a že závěr odvolacího soudu o dodatečném vytvoření dokladů k uplatnění zadržovacího práva k danému vozidlu nemá žádnou oporu v provedeném dokazování.

7. Podle přesvědčení obviněné v trestním řízení nebyla prokázána subjektivní stránka trestného činu a skutková zjištění jsou v extrémním nesouladu s provedeným dokazováním. Důkazy v žádném případě neprokázaly její úmysl hrubě ztížit výkon funkce insolvenční správkyň, a tím ohrozit účel insolvenčního řízení. Závěrem obviněná zmínila, že byla porušena zásada užití trestního práva jako ultima ratio zakotvená v § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

8. S ohledem na výše uvedené dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a aby mu vrátil věc k novému projednání a rozhodnutí, případně aby sám Nejvyšší soud rozhodl tak, že obviněnou zproští obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř.

III.

Vyjádření k dovolání

9. K dovolání obviněné se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Po shrnutí dosavadního průběhu řízení a obsahu dovolání státní zástupce nejprve obecně zmínil, že dovolání podané z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nemůže spočívat na námitkách proti tomu, jak soudy postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování, jak hodnotily provedené důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily apod.

10. Názor odvolacího soudu (a to ve shodě se soudem prvního stupně), že doklady o uplatnění údajného zadržovacího práva k vozidlu byly vytvořeny až dodatečně, aby obviněná nemusela vyhovět výzvě insolvenční správkyň, nelze považovat za čistě spekulativní prohlášení. Státní zástupce s ním souhlasil s ohledem na řadu skutečností vyplývajících z několika důkazů umožňujících přijmout závěr o úmyslném obstrukčním jednání obviněné vůči insolvenční správkyň. K tomu odkázal na odůvodnění jak napadeného rozsudku odvolacího soudu, tak i rozsudku soudu prvního stupně. Na tom nemohlo nic změnit ani zjištění, že v občanskoprávních řízeních nebylo dosud rozhodnuto o těchto sporných otázkách (k tomu odkázal na § 9 tr. ř.).

11. Dále se státní zástupce vyjádřil k námitkám ohledně chybného posouzení zavinění a nesprávného užití zásady subsidiarity trestní represe, které podle jeho názoru sice formálně odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu, avšak jsou zjevně neopodstatněné.

12. Státní zástupce je přesvědčen, že z vyjádření popisu skutku ve výroku rozsudku odvolacího soudu ve spojení s jeho odůvodněním, v němž se odvolací soud věnoval povaze a okolnostem jednání obviněné v kontextu ohrožovacího následku, lze dospět k závěru, že obviněná jednala v přímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

13. Námitku obviněné ohledně neuplatnění zásady subsidiarity trestní represe, kterou obviněná blíže nerozvedla, nepovažoval státní zástupce rovněž za důvodnou.

14. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem proto státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné J. S. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neodůvodněné, a aby tak učinil podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

15. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označenému dovolacímu důvodu.

16. Obviněná J. S. uplatnila dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obecně lze konstatovat, že dovolání z tohoto důvodu je možno podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotně právních norem jiných právních odvětví. Podstatou je vadné uplatnění příslušných ustanovení hmotného práva na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán zejména tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Tento dovolací důvod ovšem nespočívá v případném procesním pochybení soudů nižších stupňů ani v tom, že se dovolatel sice domáhá použití norem hmotného práva, ale na takový skutek, k němuž dospěl vlastní interpretací provedených důkazů, které soudy prvního a druhého stupně vyhodnotily odlišně od názoru dovolatele. Dovolání s poukazem na citovaný důvod tudíž nemůže být založeno na námitkách proti tomu, jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání je koncipováno jako mimořádný opravný prostředek, a je tudíž určeno k nápravě pouze závažných právních vad pravomocných rozhodnutí.

b) Námitky obviněné neodpovídající dovolacímu důvodu

17. Obviněná ve svém dovolání sice primárně namítala nenaplnění subjektivní stránky trestného činu, vzápětí však rozporovala skutkový stav zjištěný odvolacím soudem, který je podle ní v extrémním rozporu s provedenými důkazy. Především zopakovala svou obhajobu ohledně uplatnění zadržovacího práva k předmětnému motorovému vozidlu, které proto nemohla vydat insolvenční správkyňi. V závěru pak v jediné větě bez jakékoliv konkretizace zmínila porušení principu užití trestního práva jako ultima ratio.

18. Obviněná ve svém dovolání při uplatnění svých námitek vycházela ze zcela jiného než soudy nižších stupňů zjištěného skutkového stavu. Činila tak na podkladě odlišné interpretace provedených důkazů, které hodnotila izolovaně, a nikoliv ve vzájemných souvislostech, jak to učinily soudy nižších stupňů. Dovolávala se tak případné aplikace hmotného práva na jí prezentovanou verzi skutkového děje (že vozidlo nemohla vydat, protože jiný subjekt jej zadržel), ač se soudy prvního i druhého stupně přiklonily k verzi jiné, kterou ve svých rozhodnutích přesvědčivě zdůvodnily (že šlo o účelové tvrzení podložené účelově vytvořenými doklady, které byly v rozporu se skutečným stavem doloženým jinými důkazy, že obviněná a její syn vozidlo sami užívali). Se shodnými námitkami se řádně vypořádal jak soud prvního stupně, tak i odvolací soud, neboť byly též součástí obhajoby obviněné a obsahem podaného odvolání. Obviněná tak prakticky výlučně opakovala jen svou obhajobu učiněnou před soudy nižších stupňů, které se s ní zcela dostačujícím způsobem vypořádaly a na jejichž odůvodnění je tak možno odkázat. Nejvyšší soud zpravidla odmítne jako zjevně neopodstatněné takové dovolání, v němž obviněný pouze opakuje tytéž námitky, jimiž se snažil zvrátit již rozhodnutí soudu prvního stupně, pokud se jimi odvolací soud zabýval a vypořádal se s nimi náležitým a dostatečným způsobem (podobně viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#), uveřejněné pod č. T 408. ve svazku 17 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2002).

19. Bez možnosti přezkumu na podkladě takto formulovaného dovolání (jako obiter dictum) může Nejvyšší soud pouze na základě znalosti trestního spisu uvést, že předložené výhrady obviněné proti postupu soudů nižších stupňů nemají žádné opodstatnění. Obviněná po celou dobu v trestním řízení předkládala svou verzi skutkového stavu založenou na tom, že nemohla vydat motorové vozidlo insolvenční správkyňi, protože jej od 14. 11. 2014 zadržovala obchodní společnost E. T. A. za účelem zajištění své pohledávky ve výši 730 000 Kč. V trestním řízení se však soudy přiklonily k jiné verzi skutkového děje, kterou ve svých rozhodnutích pečlivě odůvodnily a logicky ji dovodily z provedených důkazů. Soudy prvního i druhého stupně dospěly k závěru, že vysvětlení obviněné o

zadržení vozidla obchodní společností E. T. A. a k tomu doložené doklady byly účelové a byly dodatečně vytvořeny z důvodu snahy vyhnout se výzvě insolvenční správkyňe vydat vozidlo. Tento závěr vyplynul z důkazů opatřených na podkladě provedených důkazních prostředků. Z výpovědi insolvenční správkyňe JUDr. H. Z. soudy nižších stupňů zjistily, že jí obviněná v listopadu 2015 přislíbila vydat vozidlo, avšak nestalo se tak. Opodstatněným nebyl shledán důvod údajného předání vozidla obchodní společnosti E. T. A., který měl spočívat v trvalém užívání vozidla za účelem distribuce 300 ks časopisů jednou měsíčně. Nebyl uznán ani důvod uplatnění zadržovacího práva ve vztahu k závazku splatnému teprve v budoucnu. Nadto insolvenční správkyňe popřela pohledávku obchodní společnosti E. T. A. v insolvenčním řízení. Pro posouzení viny obviněné (zvláště pak, jde-li o trestný čin podle § 225 tr. zákoníku) není podstatné, zda se o pohledávce obchodní společnosti E. T. A. stále vede civilní řízení, neboť tuto otázku si má orgán činný v trestním řízení posoudit sám (viz § 9 tr. ř.). Dále bylo prokázáno, že vozidlo v době, kdy jej údajně měla zadržovat obchodní společnost E. T. A., užíval syn obviněné R. S., který s vozidlem dne 15. 9. 2015 havaroval, o čemž ani uvedená obchodní společnost nevěděla, užíval jej až do jeho zadržení Policií České republiky a následného vydání insolvenční správkyňi (viz k tomu údaje z trestního spisu, podle nichž toto vozidlo zařazené do pátrání zastavili policisté dne 9. 2. 2017, kdy jej řídil syn obviněné R. S.). Nejvyšší soud tak uzavírá, že soudy nižších stupňů v uvedeném směru zcela důvodně považovaly uplatňovanou verzi obviněné za účelovou ve snaze odůvodnit neoprávněné užívání předmětného vozidla jí samou a jejími příbuznými.

20. Dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. by sice mohla odpovídat námitka, že obviněná nejednala s potřebnou mírou zavinění, tak by tomu ovšem bylo, pokud by soudy nižších stupňů chybně použily hmotně právní úpravu zavinění na skutkový stav jimi jinak správně zjištěný. V daném případě však obviněná žádala soudy nižších stupňů o užití hmotně právní úpravy na jiný skutkový stav, který byl založen na jejím vlastním hodnocení důkazů. Již shora bylo vysvětleno, že takové námitky nemohou odpovídat uplatněnému dovolacímu důvodu.

21. Zároveň je možno obviněnou upozornit, že posouzení jejího jednání odvolacím soudem, který v tomto směru akceptoval její obranu, bylo pro ni výhodné, neboť byla uznána vinnou mírnějším trestným činem, než kterým ji uznal vinnou soud prvního stupně, jehož právní kvalifikaci jednání obviněné lze považovat za příléhavou. Odvolací soud ve svém rozsudku totiž zjevně (aniž by k tomu učinil právní rozbor) vycházel z toho, že pro obviněnou nebylo uvedené vozidlo cizí věcí. V tomto směru zřejmě použil úpravu obsaženou v insolvenčním zákoně, aniž by provedl její právní rozbor, inspirací mu zřejmě byl zevrubný výklad obsažený v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 7. 2018, č. j. MSPH 79 INS XY, 2 VSPH 309/2018-B-270. V něm však bylo objasněno pouze procesní řešení daného případu ve smyslu insolvenčního zákona, tedy to, jak mělo být nakládáno v insolvenčním řízení s předmětným motorovým vozidlem XY, jakož i s výtěžkem jeho zpeněžení. Postup vycházel z uznávané judikatury vykládající uspokojování věřitelů, jejichž závazek byl zajištěn zajišťovacím převodem práva a kteří jsou považováni za tzv. podmíněné vlastníky majetku původně patřícího dlužníku (viz rozhodnutí pod č. 45/2009 Sb. rozh. obč. a rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. [21 Cdo 2528/2007](#), a ze dne 8. 9. 2011, sp. zn. [21 Cdo 3766/2010](#)). V takových případech pak tzv. podmíněný vlastník, pokud nerealizoval své zajišťovací právo do zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 109 odst. 4 IZ), již po tomto okamžiku může uspokojovat svou pohledávku za dlužníkem (zde obviněnou) jen přihlášením své zajištěné pohledávky v insolvenčním řízení, a nikoli prodejem věci, jež je předmětem zajištění (neboli uvedeným okamžikem zaniká možnost zajištěného věřitele v souladu se smlouvou o zajišťovacím převodu práva prodat předmětnou věc) – viz § 109 odst. 1 písm. b) a § 166 IZ. Tato věc zajištěná zajišťovacím převodem práva pak má být sepsána do majetkové podstaty dlužníka, což nemůže být úspěšně zvráceno ani vylučovací žalobou (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2018, sen. zn. [29 ICdo 24/2016](#), a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2018, sp. zn. [29 Cdo 2611/2016](#)). Zároveň je však třeba upozornit, že jde o zvláštní řešení uspokojení pohledávky

zajištěného věřitele, jakož i případných dalších věřitelů z tzv. hyperochy (tj. z přebytku ze zpeněžení věci, jež je předmětem zajišťovacího převodu vlastnického práva, po uspokojení zajištěného věřitele), v rámci insolvenčního řízení, jehož procesní úprava ovšem v tomto směru neřeší hmotně právní otázky převodu vlastnického práva. V uvedených případech, zahrne-li insolvenční správce po právu do majetkové podstaty věc, jež je předmětem zajišťovacího převodu práva, nemění se nic z hlediska hmotně právního na vlastnických vztazích, a to až do prodeje takové věci v rámci insolvenčního řízení. Samotné zahrnutí této věci do majetkové podstaty insolvenčním správcem, či dokonce jen zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku nemůže mít tak zásadní vliv na majetkové poměry, jakým je převod (či přechod) vlastnického práva. Jakkoliv právní úprava v insolvenčním zákoně se zaměřuje na řešení majetkových poměrů dlužníka v celé jejich šíři ve smyslu § 1 IZ, cílem je podle právní úpravy v insolvenčním zákoně co nejvyšší poměrné uspokojení věřitelů, k čemuž jsou dány insolvenčnímu správci též určité nástroje. Do majetkové podstaty dlužníka přitom nemusejí být nutně zapsány jen věci ve výlučném vlastnictví dlužníka; to, co náleží do majetkové podstaty, určuje ustanovení § 205 IZ. Pro případ soupisu věcí, které jsou nedůvodně sepsány do majetkové podstaty, upravuje insolvenční zákon též tzv. excindační žalobu - viz § 225 IZ. Vylučovací žalobou se však nelze úspěšně domoci vyloučení věci, jež byla předmětem zajišťovacího převodu práva k zajištění pohledávky věřitele, který ji musí uplatnit též v insolvenčním řízení, v němž má být taková věc též prodána, aby z výtěžku prodeje byl uspokojen jak zajištěný věřitel, tak i případně další (nezajištění) věřitelé z tzv. hyperochy.

22. Shora popsaným výkladem se ovšem nic nemění na tom, že zajištěný věřitel (zde obchodní společnost ŠF) formálně nadále zůstává vlastníkem uvedené věci i po dobu insolvenčního řízení, a to až do prodeje věci v rámci insolvenčního řízení insolvenčním správcem, neboť dlužníkem (zde obviněnou) nebyla až do rozhodného okamžiku zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku splněna rozvazovací podmínka plynoucí ze smlouvy o zajišťovacím převodu práva, pro kterou by se dlužník znovu stal vlastníkem věci (tj. splnění dluhu vůči zajištěnému věřiteli) - viz k tomu § 2040 odst. 2 o. z. V daném případě lze poukázat na smlouvu o úvěru založenou v trestním spise, v níž je na první straně s odkazem na § 2040 o. z. sjednán i zajišťovací převod práva s tím, že obviněná se stává jen vypůjčitelem ve smyslu § 2193 o. z., podle bodu 3.6 obchodních podmínek obsažených v trestním spise trvá zajišťovací převod práva až do úplného uspokojení všech pohledávek obchodní společnosti ŠF. Jinými slovy obchodní společnost ŠF byla až do prodeje předmětného vozidla v insolvenčním řízení jeho vlastníkem, takže pro obviněnou šlo o cizí věc.

23. Lze tedy shrnout, že cizí věcí ve smyslu § 206 odst. 1 tr. zákoníku o trestném činu zpronevěry je i taková movitá věc, kterou dlužník (pachatel) dočasně předal věřiteli k zajištění svého dluhu podle § 2040 a násl. o. z. (zajišťovací převod práva), a to až do splnění rozvazovací podmínky ve smyslu § 2040 odst. 2 o. z. spočívající v tom, že splní svůj dluh. Taková věc zůstává pro dlužníka (pachatele) cizí věcí i v případě, že věřitel nerealizuje své právo vyplývající ze zajišťovacího převodu práva prodejem této věci dříve, než dojde ke zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 109 odst. 4 IZ), jestliže pak insolvenční správce v rámci insolvenčního řízení sepíše uvedenou věc do majetkové podstaty dlužníka, aby mohl z výtěžku prodeje věci v insolvenčním řízení uspokojit zajištěného věřitele a případně z tzv. hyperochy i další (nezajištěné) věřitele.

24. Kromě toho i v případě, kdyby byla správná úvaha odvolacího soudu (ač tomu tak není) spočívající v tom, že dané vozidlo nebylo pro obviněnou objektivně věcí cizí, nezabýval se odvolací soud ani tím, zda ho obviněná v době činu považovala za cizí věc. Odvolací soud se tak vůbec nezabýval postojem obviněné v insolvenčním řízení, tedy tím, zda to nebyla právě obviněná, kdo opakovaně namítal, že vozidlo jí nepatří, a proto nemá být součástí majetkové podstaty. K tomu lze jen doplnit obecnou úvahu spočívající v tom, že jde o pokus trestného činu, pokud pachatel mylně

předpokládá určitou okolnost zakládající trestní odpovědnost, ač ta objektivně není dána (jde o tzv. pozitivní skutkový omyl o okolnosti zakládající trestní odpovědnost). Podle zásad o skutkovém omylu se posuzuje i omyl o normativním znaku, tj. i o tom, zda jde o věc cizí, či nikoli. Jinými slovy jde o pokus zpronevěry, pokud si pachatel přisvojí věc, kterou považuje za cizí, ač ta mu objektivně patří, o čemž však pachatel v době činu neví. K tomu viz výklad v učebnicích a komentářích – např. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 256; ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 255 a násl. Další rozbor k tomu je ovšem nadbytečný, a to jednak vzhledem k výše uvedenému řešení otázky, zda pro obviněnou objektivně šlo o cizí věc, a jednak (především) z důvodu dovolání podaného pouze obviněnou, tedy z důvodu nemožnosti změnit rozhodnutí odvolacího soudu v její neprospěch pro zákaz reformationis in peius.

25. Shora uvedené ovšem nic nemění na tom, že obviněná svým postupem v insolvenčním řízení skutečně naplnila (též) všechny znaky přečinu porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 tr. zákoníku, jak k tomu dospěl odvolací soud. Ostatně obviněná ve svém dovolání (vyjma námítky neexistence zavinění založené na jiné skutkové verzi, jak bylo zmíněno shora) ani nerozporovala naplnění těchto znaků.

26. Dále se Nejvyšší soud jen stručně vyjádří k další námitce obviněné, a sice k principu ultima ratio. Obviněná tuto svou námitku nijak nerozvedla, pouze odkázala na text ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, neuvedla tak vlastně žádnou konkrétní úvahu v tomto směru. Přitom v dané trestní věci nelze konstatovat, že by případ obviněné J. S. byl svou povahou v porovnání s jinými věcmi téhož typu bagatelní a že by vylučoval uplatnění trestní odpovědnosti.

27. Obviněná totiž svým jednáním ohrozila účel insolvenčního řízení tím, že odmítla vydat insolvenční správce motorové vozidlo v hodnotě okolo 1 000 000 Kč, tedy majetek, z něhož měl být primárně uspokojen zajištěný věřitel – obchodní společnost ŠF a případně i další věřitelé z tzv. hyperochy. Obviněná tak činila po dlouhou dobu téměř 1,5 roku, po kterou též sama užívala vozidlo či jej přenechala do užívání dalším osobám, čímž zároveň fakticky snižovala jeho hodnotu, a poškozovala tak své věřitele, kteří nemohli být v celém rozsahu uspokojeni z jiného jejího majetku. Soudy nižších stupňů proto správně dovodily, že v tomto případě je třeba uplatnit trestněprávní odpovědnost a trestněprávní důsledky s ní spojené.

28. Lze tak uzavřít, že námítky obviněné jsou v podstatě výhradně skutkového, případně procesního charakteru, obviněná jimi vlastně vůbec nezpochybňovala právní kvalifikaci svého jednání. Dovolatelka tedy polemizovala výlučně se skutkovými závěry soudů nižších stupňů. Takové námítky uvedené obviněnou nenaplnují uplatněný ani žádný jiný dovolací důvod, zčásti jde navíc o námítky jen obecného rázu bez náležité konkretizace, které nejsou způsobilé pro přezkum dovolacím soudem.

V.

Závěrečné shrnutí

29. Dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. tak byl dovolatelkou uplatněn jen formálně. Ve skutečnosti její dovolací námítky neodpovídají žádnému z dovolacích důvodů taxativně stanovených v § 265b tr. ř., neboť směřují výlučně proti hodnocení důkazů a z nich vyvozeným skutkovým zjištěním, resp. proti procesním postupům soudů nižších stupňů.

30. Nejvyšší soud proto podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl dovolání obviněné J. S. jako podané z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř., aniž by přezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí nebo jemu předcházejícího řízení. Protože Nejvyšší soud rozhodl o odmítnutí dovolání podle § 265i tr. ř., učinil takové rozhodnutí v neveřejném zasedání podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.